

ježto mu byl vydán před vznikem tohoto zástavního práva certifikát automobilu. Byv poukázán na pořad práva, domáhal se žalobce na žalované, by bylo uznáno právem, že žalobci přísluší, pokud se týče příslušelo, přednostní zástavní právo k automobilu již ode dne 20. ledna 1929, kdy mu byl vydán certifikát, tudíž i přednější právo na vydání dražebního výtěžku, a že žalovaná jest povinna to uznati a strpěti, by zbytek dražebního výtěžku byl vydán žalobci. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Zřízení zástavního práva podle § 452 obč. zák. jest nepřípustné u předmětů, které lze skutečně odevzdati z ruky do ruky. Zákon totiž v § 452 obč. zák. dovoluje zřízení zástavního práva jen u těch předmětů, které symbolické odevzdání nepřipouštějí. Jako takové uvádí v § 427 obč. zák. mimo pohledávky ještě nákladní zboží, sklad zboží a jiné věci hromadné. Ačkoli i u těchto věcí je fysické odevzdání znamením možné, přece jen by bylo příliš obtížné. Automobil nelze však zařaditi do žádného z druhu věcí uvedených v § 427 obč. zák. Automobil jest věcí jednotlivou, jejíž hmotné odevzdání jest beze všech obtíží možné, takže zástavního práva k němu nabýti lze jen jeho hmotným odevzdáním. Kdyby však i symbolické odevzdání bylo možné, nebylo použito k vyznačení zástavního práva takových známek, z nichž by každý mohl lehce poznati zastavení. Žalující strana ani netvrdila, že na viditelném místě automobilu takové znamení někde bylo připevněno. Nemohlo proto zástavní právo žalobci odevzdáním certifikátu bez fysického odevzdání auta vůbec vzniknouti, tím méně ještě dříve, než soudcovské zástavní právo strany žalované.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Jest řešiti jen otázku, zda žalobce tím, že mu byl odevzdán certifikát, nabyl zástavního práva ke spornému automobilu po rozumu § 452 obč. zák. Nehledíc k tomu, zda lze vůbec nabýti zástavního práva k automobilu symbolickým odevzdáním podle § 427 obč. zák., nelze považovati certifikát za listinu, jíž se prokazuje zastavení věci způsobem pro každého seznatelným, jak to toto zákonné ustanovení vyžaduje, neboť pouhé odevzdání certifikátu mohlo se státi i z jiného důvodu, než za účelem zřízení zástavního práva k automobilu. Nepochybil proto odvolací soud, zamítnuv žalobu.

Čís. 12139.

Pohledávka, postoupená již před zahájením vyrovnacího řízení o jmění postoupitele, nepodléhá předpisům vyrovnacího řádu o vlivu zahájeného vyrovnacího řízení na jmění dlužníkovu.

Vyzval-li vyrovnací správce postoupeného dlužníka, byť i neprávem, by na postoupenou pohledávku konal platy jemu, byl postoupený dlužník po případě oprávněn složit dluh na soudě (§ 1425 obč. zák.).

Žalující firma zažalovala proti žalovanému dvě pohledávky. Obě zažalované pohledávky firmy Max K. za žalovaným z účtů za dodané zboží ze dne 10., 21. a 25. února a 4. března 1930 a ze dne 22. března a 7. a 11. dubna 1930 byly firmou Max K. dnem vystavení účtů postoupeny žalující firmě a o tomto postupu byl žalovaný vyrozuměn dopisem žalující strany ze dne 15. května 1930. Cirkulářem Dr. F-a ze dne 22. května 1930 byl žalovaný vyrozuměn, že byl ustanoven vyrovnacím správcem firmy Max K., o jejímž jmění bylo usnesením ze dne 17. května 1930 zahájeno vyrovnací řízení, a požádán, by veškeré platy na pohledávky firmy Max K. konal výhradně k rukám Dr. F-a. Žalovaný na to složil 20. května 1930 u okresního soudu na zažalované pohledávky 8.377 Kč 55 h. Proti žalobnímu nároku namítl žalovaný, že tímto uložením peněz u soudu podle § 1425 obč. zák. jest sprostěn svého závazku, ježto zákaz vyrovnacího správce jest důležitým důvodem ve smyslu zákona pro složení dluhu na soudě. Procesní soud prvního stádu připojil se k tomuto názoru a zamítl žalobu, maje za to, že složením peněz na soudě byl žalovaný osvobozen od svého závazku. Odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Podle § 1425 obč. zák. může dlužník, co dluhuje, složit na soudě s účinkem, že se stalo po právu a osvobozuje dlužníka od jeho závazku, nelze-li dluh zaplatiti proto, že věřitel jest neznámý, nepřítomen nebo s tím, co mu nabízeno, nespokojen, nebo z jinakých důležitých důvodů. Žalovaný odůvodňuje složení částek zažalovaných pohledávek na soudě výzvou vyrovnacího správce Dr. F-a. Odvolání však naproti tomu důvodně uplatňuje, že skutečnost ta neopodstatňuje ani důvod ke složení dluhu podle § 1425 obč. zák., že snad nemohl žalovaný zjistiti, kdo jest věřitelem, ani jiný důležitý důvod ve smyslu § 1425 obč. zák. Žalovaný věděl a přiznal, že zažalované pohledávky byly firmou Max K. již před zahájením vyrovnacího řízení, tedy v době, kdy nebyla v dispozici svým majetkem nijak obmezena, postoupeny žalující straně a že o tomto postupu byl ještě před tím, než obdržel oběžník vyrovnacího správce Dr. F-a včas vyrozuměn. Věděl tedy žalovaný, a nemohl býti podle svých nutných znalostí jako obchodník v pochybnosti o tom, že jeho věřitelem následkem postupu jest žalující strana. A na tom nemohla změnit nic skutečnost, že byl pak žalovanému doručen oběžník Dr. F-a, ježto jest z něho zřejmo, že šlo jen o to, že se platy, které mají býti konány firmě Max. K. na její pohledávky mají díti pro tuto firmu k rukám vyrovnacího správce, a nelze z něho nijak vyvozovati, že tím měla býti nějak vzata v pochybnost správnost aneb platnost postupu pohledávek žalující straně, a, měl-li pochybnosti, mohl si snadno zjednat informace. Že jinak žalovaný měl pochybnosti o platnosti postupu, sám ani netvrdí, nýbrž naopak postup v tomto sporu uznává. Soud odvolací následkem toho dospívá k závěru, že tu nebylo důvodu pro to, by žalovaný pohledávky kdysi firmy Max K., nyní však po postupu žalující firmy skládal na soudě podle § 1425 obč. zák. a nestalo se tudíž složení to po právu. A ježto výše zažalovaných pohledávek s požadovanými úroky jest nesporná, jsou obě žaloby a jejich žádání odůvodněnými.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Pokud jde o dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čis. 4 c. ř. s.), jest přisvědčiti dovolateli, že odvolací soud posoudil věc nesprávně s právního hlediska, vyhověv žalobě. Sporné pohledávky byly postoupeny žalobkyni jejím dlužníkem firmou Max K. a žalovaný byl o postupu vyrozuměn před tím, než o jmění této firmy bylo zahájeno vyrovnací řízení. Tím přešly pohledávky ty již před zahájením vyrovnacího řízení ze jmění firmy K. v majetek žalobkyně, nebyly v době zahájení vyrovnacího řízení již částí jmění firmy K. a nepodléhaly proto předpisům vyrovnacího řádu o vlivu zahájeného vyrovnacího řízení na jmění dlužníkovu (§ 7 vyr. ř. z roku 1914, který přichází tu k platnosti). Byla proto žalobkyně oprávněna požadovati na žalovaném zaplacení postoupené jí pohledávky. Žalovaný však pohledávky ty jí nezaplatil, nýbrž složil dlužnou částku na soudě proto, že byl vyrovnacím správcem Dr. F-em vyzván, aby veškeré platy na pohledávání firmy K. konal výhradně k jeho rukám, a, když soudní složení se již stalo, nedal Dr. F. jako vyrovnací správce souhlas k tomu, by složené peníze byly vydány žalobkyni, proto, že někteří věřitelé ve vyrovnacím řízení neuznávali postup z důvodu odporovatelnosti. Z řečeného plyne, že Dr. F., poslav žalovanému výzvu, by na pohledávání firmy K. konal platy jemu, nemohl míti na mysli jiné pohledávky, než právě pohledávky sporné, žalobkyni postoupené, neboť nebylo tvrzeno, že ještě jiné částky, než zažalované byl žalovaný firmě K. dlužen, a že se pokládal mocí svého úřadu jako vyrovnací správce za oprávněna v zájmu vyrovnacích věřitelů požadovati zaplacení těchto pohledávek k svým rukám a tak zameziti, by žalobkyni nebyly postoupené pohledávky žalovaným zaplacený pro předpokládanou jich odporovatelnost. I když vyrovnací správce jest jen osobou přezvědnou a kontrolní, jehož povinnost a zodpovědnost jsou vymezeny §§ 31 a 32 vyr. ř. a nemůže proto zasáhnouti do toho, co jest jen věcí vyrovnacího dlužníka a jeho věřitelů, jest v souzeném případě uvážiti, že se vyrovnací správce Dr. F. jako právník pokládal za oprávněna zameziti výplatu zažalovaných pohledávek žalobkyni a požadovati jejich výplatu k svým rukám. Když tomu tak, nelze žádati na žalovaném jako laikovi, by byl s to posouditi, která z osob byla oprávněným věřitelem. Byl proto žalovaný za tohoto stavu věci oprávněn složiti dluh podle § 1425 obč. zák. na soudě a složením tím byl zproštěn podle tohoto zákonného ustanovení svého závazku proti žalobkyni.

Čís. 12140.

Dlužník nemůže žádati, by mu zůstala volnou určitá část výtěžku vnucené správy nemovitosti nutná k jeho výživě.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1932, R II 359/32.)

Za exekuce vnucenou správou dlužníkovy nemovitosti vyhověl s o u d prvé stolice návrhu dlužníka, by mu z výtěžků vnucené správy byl přikázán měsíční peníz, pokud se týče, že mu musí zůstatí volných